

הלכות ליום כיפור לאנשי מד"א תשפ"ב

"יום כיפורים הוא לכפר עליכם לפני ה' אלקיכם... ועיניכם את נפשותיכם..." (ויקרא כג).

קובץ זה אינו בא לפרט את כל הלכות יום כיפור, אלא להתייחס למצבים מיוחדים האופייניים לאנשי מד"א, עובדי משמרת וכוננים.

ערב יום כיפור – יום רביעי, ט' בתשרי, יום כיפור – יום חמישי, י' בתשרי, עד צאת הכוכבים.

ערב יום כיפור

מצוה לאכול בערב יום כיפור. לקראת הצום, מותר לקחת כדורים המקילים על הצום, ומי שנתנסה בכך בעבר והדבר עזר לו – רצוי שיעשה כן אם הוא מתוכנן לעבוד או להיות כונן, והוא זקוק לכך.

מי שמתוכנן לעבוד או להיות כונן ביום כיפור, ראוי שימדוד מראש את שיעור השתיה שלו, למקרה שיזדקק לכך (באדם בינוני השיעור הוא 40 סמ"ק/אכילה 30 גרם), ואם יגיע למצב שבו נאלץ לשתות לאכול לשיעורין, ישתה פחות מכמות זו כל 9 דקות ובשעת הצורך 7.5 דקות בין שתיה לשתיה.

איסור מלאכה

מעשית, איסורי המלאכה ביום כיפור הם בדיוק כמו איסורי המלאכה בשבת.

תענית

יום כיפור הוא יום תענית מן התורה, מערב עד ערב. **כניסת הצום** חלה השנה ביום רביעי, ט' בתשרי, 18:10 או מעט אחרי (יש להתעדכן לפי הלוח המקומי), **וסיים הצום** בסוף יום חמישי, בערך בשעה 19:19 (להתעדכן כנ"ל).

עובד או כונן היודע מראש שהוא נחלש בצום, ישתדל שלא להשתבץ במשמרת למשך הצום. אם שובץ, ישתדל למצוא מחליף שאינו נחלש בצום.

עובד במשמרת ביום כיפור שמרגיש חולשה עקב הצום, וחושש שחולשתו תגרום לפגיעה ביכולתו להגיש עזרה, ינסה למצוא מחליף שאינו חש חולשה. אם אין מחליף זמין, יכול לשתות עד שיתחזק. לכתחילה ישתה "בשיעורין" (ראה לעיל), ולעיתים עדיף שישתה משקה מזין ולא רק מים (מיץ ענבים או חלב וכדומה). על מנת לחסוך שתיה נוספת. כך גם לגבי **כונן** (חובש / פרמדיק / רופא) יחיד באזור מגוריו.

בתום הצום יש להבדיל על נר שדלק במשך כל יום הכיפורים ועל יין (ללא ברכת בשמים), אולם אפשר לשתות מים גם קודם הבדלה. מי שלא הבדיל עם תום הצום, יכול להבדיל כל הלילה, וגם כל היום למחרת (בלי ברכת הנר).

רחיצה

מותר לרחוץ ידיו עד פרק הזרוע לצורך טיפול בחולים. אחר הטיפול מותר לשטוף במים ובחומר חיטוי את המקום בגוף שנגע במשהו העלול להדביק (דם, הפרשות וכד') ולנגב מייד. בניקוי מכשירים או האמבולנס, יש להזהר מאיסור סחיטה וליבון.

מנעלים

אין נועלים נעלי עור ביום כיפור. יש להכין נעליים חילופיות ראויות המותרות בשימוש ביום כיפור. אולם מי שאין לו נעליים חילופיות ראויות, והוא צריך לנהוג או למהר לארוע, ינעל את נעליו הרגילות, ויחלצן ברגע שיוכל לעשות כן.

תפילות

יש להתארגן באופן שכל עובד או כונן יוכל להתפלל את התפילה כולה בציבור (לארגן מראש את ההחלפות הנדרשות). ביום הכיפורים יש לומר וידוי. מי שעסוק בתפקידו ואינו פנוי לתפילה מלאה, יאמר לפחות וידוי קצר ("חטאתי עויתי פשעתי", וישים לבו לתוכן הדברים), ולכשיתפנה – ישלים את הוידוי המלא. מי שהפסיד תפילה בציבור, יכול להתפלל ביחידות, כל תפילה בזמנה. תפילת מוסף יש להתפלל לכתחילה עד סוף שעה שביעית (בערך 13:30), אם לא הספיק – יכול להתפלל עד סוף היום. מי שהפסיד תפילה עקב טיפול במקרים, ישלים בתפילה שלאחר מכן, למעט תפילת מוסף או נעילה שזמנם עד סוף היום, אם חלף זמנם – לא ישלים. מי שהפסיד תפילת מנחה – ישלים בערבית, כדין כל השנה (אף שהיה זמן נעילה באמצע). לתשומת לב: אדם שהיה עסוק ממש בפיקוח נפש בכל זמן התפילה, מתחילת הזמן ועד סוף הזמן, רצף מקרים ללא הפסקה, ולא היה יכול להתפלל כלל, אינו צריך להשלים את התפילה. אדם שנוזק למנוחה כדי להשלים את התענית (ולמלא את משמרתו כראוי), עדיפה השלמת התענית (ומנוחה כפי הצורך) על פני התפילה בציבור, שכן מצוות התענית היא מן התורה.

ה. עצה טובה

עובד שהוא במשמרת, אל ידחה אכילת סעודה מפסקת לרגע האחרון, שמא ייקרא בדיוק אז למקרה דחוף, ונמצא שנכנס לתענית בלי שאכל כראוי. לפיכך יאכל מוקדם מעט, ובסוף סעודתו יתנה שאינו מתחיל את התענית, ולקראת תחילת התענית יוכל להוסיף אכילה ושתייה כפי צרכו.

גמר חתימה טובה לכל אנשי מד"א בתוך כלל ישראל

הרב יהודה דנה - 0548041046